

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Kedden, Márczius' 27-dikén, 1821.

B é c s.

A' mult postanaptól fogva illy nevezetes tudósítások érkeztek itt a' közönség' elejébe. Pénteken, alig hogy útnak indítottuk Ujságunkat, már vettük a' következő tábori tudósítást: —“

„Fő hadiszállás Frascati Márcz. 12-dikén 1821. — Antrodokónak Márcz. 9-dikén estve történt elfoglaltatása 's a' sergeknek néhány órákig tartott nyugvása után, Májor D'Aspre 10-dikben reggeli 1 órakor Madonna-delle-Grotte felé útnak indult, a' honnét G. M. Villata, a' ki oda a' Passo-del-Corno nevű felettebb bajos úton már megérkezvén, onnét az ellenséget elkergette vala. Virradólag F. M. L. Gróf Wallmoden is útnak indult, 's őtet F. M. L. Báró Mohr is követte a' Princz Wied-Runkel Osztályává. A' sergek hatásosan előre nyomultak Aquila felé. Májor D'Aspre, ki a' maga mozdulásainak sebessége által elmenővé lett vala, a' S. Tomasói tanyánál az ellenség' hátulmenő csapatjával szembe találkozott, a' melly valami 1000 gyalogokból és 500 lovasokból állott, hanem néhány puska-lövesek után, két ágyut hátra hagyván, jó tanyájáról eltávozott. Elkmanó csoportjaink estvéli 7 órakor Aquila elejébe megérkeztek. A' városból azonnal követség érkezett hozzájuk, a' melly jelentette, hogy az ellenség onnet elment legyen, 's

hogy a' miéink oda örömmel befogadtatnak, és semmi fogyatkozások nem fog lenni eleség' dolgában. Májor D'Aspre a' várost még ezen estve elfoglalta, a' melly megvilágosított 's minden lakosai örvendeztek, hogy a' semmi rendet 's katonai fenytéket nem esmerő Militziának 's Legionarius csoportoknak szenvedhetlen jármától megmenekedhettek. A' következő reggel a' fellegvár is, minekutánna F. M. L. Báró Mohr annak Kommandánsát, egy jó öreg katonát, bizonyossá tett volna affelől, hogy az Austriai armáda a' Nápolyi nép ellen nem hadakozik, 's minden munkáját a' két Siciliaiak' Királyának ő Felségének megegygyezésével teszi, kaput nyitott. —

„Márcz. 11-dikén G. M. Geppert, a' F. M. L. Gr. Wallmoden' Osztályja által segítettvén, elényomult P o p o l i felé: a' Wied-Runkel Osztályja pedig Aquila mellett lógerbe szállott. Míg ezen mozdulások történtek volna, Oberster Schneider Leonossából Pasta-, 's onnét Monte-realé felé vette útját, 's minden ellenséges csoportokat, mellyeket útjában talált elszelésztvén, 11-dikben Tottea felé nyomult. —

„A' S t u t t e r h e i m' Osztályja 9-dikben a' Ci. Collei tanyából Carsoli és Tagliacozzó felé vette nyomulását. Három Batalion gyalogok a' 11-dik Vadász Regiment' 's Oberslieutenantjának E n s c h n e k kommandirozása alatt, Rietiből, Col-Altón és Capra-Dessón 's Carpolin által

küldették, hogy a' Stutterheim' Osztályát, melly az ellenségnek ezen úton való kergetésére rendeltetett vala, segítsék, minthogy az Osztály' hátralévő része arra vala határoztatva, hogy magát az ármáda' derekával Valmontone mellett egyesítse. —

„Mi a' Civita - Ducalétól fogva Aquiláig való utat a' nélkül tettük-meg, hogy egy embert vesztettünk volna, és pedig egy olly vidéken, melynek minden pontját illy könnyen lehetne védelmezni. Csak a' Linea-sergek tettek néhány lövést; se' Milicziát se' Legionarius serget nem kaptunk szemünk' elejébe. Az Abruzzói lakosok bennünket mindenütt úgy fogadtak, mint jóltévőjüket; minden lépésen tapasztaltuk az ő jóltévőségek' bizonyosságait. Midőn Stuczosaink Canetra és Borghetto között egy hídhöz közelgettek volna, egy paraszt csoport, melly a' Velino vize' tulsó partján állott, által kiáltott a' mijéinkhez, hogy vigyázzanak, mert a' Nápolyiak a' hídat még elfoglalva tartják. Az Antrodokói lakosok a' Nápolyi katonák által házaikból kikergettetésén 's ki-prédáltatván, mihellyest tudokra esett, hogy a' miéink oda bementek, azonnal vissza tértek házaikhoz. Így történt a' dolog Leonossától fogva is Carpoliig. A' katonák elállottak azon ügy mellől, melly soha nem volt az övék; a' militziák ijesztetés által kergettetésén a' fegyverfogásra, már most nállunk mondják-ki a' magok valóságos gondolkodássokat; a' föld lakosai, kiket önn' oltalmazóik prédáltak-ki, mint ezek mondják, azért, hogy minket az előre nyomulásban gátoljanak, mint barátjaikat úgy fogadnak bennünket. Ha valamelly népnek valóságos gondolkodása a' terhes és véghatározó szempillantatokban nyilatkoztatja-ki magát legbizonyosabban, így már most elegendőképpen megítél-

hetni, hogy micsoda hitelt érdemeljenek azok a' hírek, mellyeket a' dicsőösségszomajuzó és hűségtelen lázzasztók a' Nápolyiaknak úgymondatott nemzeti hajlandóságokról elterjesztettek.

„Legszomorubb dolog mind ezek közt az, hogy ezen békességes életű embereknek, nem csak vezérjeik' bűnösségének, hanem az ő híg eszűségeknek, tudatlanságoknak 's alkalmatlan voltoknak is áldozatjaikká kellett lenniük. Alig hiszen az ember a' maga tulajdon szemének, midőn azt látja, hogy ezen Abruzzói illy, csaknem hozzájuk férhetetlen passusokon, mind ezeken a' természet által megerössített 's illy könnyen megoltalmazható határokon, legkissebb oltalmazásra való intézetek nem tétettettek. Semmi mesterséges ellentállásra való készület, sem egy elrontatott híd, se' sáncz, se' egy battria sehol; az egész oltalmazó készület az Antrodokói várban, három, kö rakások 's omlások közzé helyezettett ágyukból állott; ezeknek kellett volna ezt az erős passust megoltalmazni! Azonban pedig csakugyan éppen azon csapatok valának jelen ezen Abruzzói ármádánál, mellyek a' legterhesebb számadást vonták vala magokra, 's a' mellyektől eszszerént leghathatósabb ellentállást kellett várunk. Nékünk itt semmi egyéb nehézségen nem kellett győzedelmeskednünk, csak a' Rietitől Aquiláig vívő utaknak bajosságán. Ezek nagyon terhes utak; úgy szollván a' szekerek' s ágyuk elejébe embereket kellett befogni, hogy előre lehessen vinni őket. Azonközben ezen 33 Olasz mértföldnyi egész utat két napok alatt tettük-meg szerencsésen, 's az ármáda, az ő eléggé meg nem dicsértethető álhatatossága mellet, semmi maga' megeröltetése által vissza nem rettenttethetett attól, hogy

az elejébe tétetett czélt lehető sebességgel elérhesse.

„Gen. P e p e armáda nélkül hagyta oda Aquilát, 's a' militziát vádolja, hogy az által elárultatott volna.

„Minden tudósítások, mellyeket egy idő óta vettünk vala, Generális Pepének Nápolyba az Abruzzó vidékekre tett sokszori útjai, a' Katonai Direktziónak a' Parlamentumban tett tudósításai, a' Nápolyi Ujságlevelekben 's egyéb apró irásokban uralkodott fennhangon való és vad enthusiasmus, 's a' csatázó helyeknek terhelessége, melyről magunk meggyőztük magunkat, mind ezeknek a' körülállásoknak azt kelle vala véllünk elhíttetui, hogy első mozdulásaink nem fognak egészen minden akadályoktól szabadok lenni. A' mi Kommandírozó Generálisunk által tétetett rendelkezések tehát hathatóság is előrenézők is valának. A' Lederer' Osztálya Foligno és Spoleto között helyezettődött vala állásba, arra az esetre, hogy ha az elatt, míg egyéb sergeink Aquila felé dolgoztak, valamely ellenséges csapat a' Trenton által találva menni, 's a' Márkokba be akarna nyomulni. Az Abruzzókban való kadi munkálódásoknak fontossága arra indította vala Kommandírozó Generálisunkat, hogy az ott dolgozó Osztályokhoz személyesen elmennyen.

„Mint hogy pedig a' táborozásnak ezen része itt már most elvégződöttnek tartatott, erre nézve a' Kommandírozó Generális Ur 10-dikben délutáni 3 órakor azon sergeinket, a' mellyek Aquilának vették vala útjokat, oda hagyván, Passodel Cornoból néhány száz foglyokat tisztjeikkel együtt, kiknek a' Király' Proklamációját által adta, honnyokba vissza küldött, és maga Rietin és Román által útját Frascati ba vette, hogy onnét a' további munkálódásokat kormányozza.“

Ezeket mint elől jelentők, még a' mult pénteken kaptuk. Mindjárt szombaton a' következő tudósítások érkezének Laibachból Márcz. 20-dikéről: —

„Egy Kurir, a' ki 15-dikben hagyta oda Rómát, illy tudósításokat hozott onnét: A' Kalábriai Herczeghez 11-dikben estve három Kurirok érkeztek Nápolyba. Az egygyik arról vitt hírt ö Királyi Herczegségének, hogy az Antrodokói passust a' Cs. K. armáda elfoglalta, 's hogy az Abruzzói sergek azon a' ponton állanak, hogy elszéledjenek; a' másik Kurir arról tett jelentést, hogy a' Gaétai örzősereg a' maga búzgó Respublikánus Kommandánsa Generális Begani ellen fel-támodott; a' harmadik olly kérelemmel érkezett Generális Carascosától a' Princzhez, hogy útját azonnal Aversába vegye. —

„Ö Királyi Herczegsége nem találta jónak azt, hogy a' Carascosa' meghívását tellyesíttse, hanem a' maga General Adjutánsát Herczeg Fardellát és a' Hadiminister Collettát küldötte-el Aversába, kik is onnét még azon estve vissza érkeztek Nápolyba, hanem az a' tudósítás, mellyet Carascosától hoztak, a' dolgok' kimenetelét legnagyobb nyughatatlansággal váró közönség előtt, titokban tartatott.

„Márcz. 12-dikén a' Ministerek minnyájan megjelentek a' Parlamentumban 's kinyilatkoztatták, hogy melly kétségszeső lábakon álljanak a' dolgok minden felé: hanem a' Princznek Carascosa által lett meghívattatásáról legkissebb emlékezetet se' tettek. —

„A' Parlamentum meghatározta, hogy a' Régens Princzet megkérje, hogy vigye-meg a' Királynak azon hírt, hogy ö (a' Parlamentum) magát ö Felségének alája veti, 's ö Felségét legnagyobb tiszt-

telettel kérje - meg, hogy lépjen alkudozásra. — A' Princz Generális Fardellát küldötte-el ezen izenettel, a' ki 15-dikben reggel Romába megérkezvén, onnét útját Florenczia felé, hol a' Király van, azonnal tovább folytatta. —

„A' tudósítások, mellyek ezen időpontig Nápolyból Romába érkeztek, Márczius' 13-dikán délután 2 óráig terjednek, 's ezek szerint Nápoly, a' fő város, csendességben látszott lenni, csak valami aszszonyembereknek elfogattatásokról volt szó, kik a' gallya-raboknak gollyobist és puskaport akartak vinni. Generális Begamiról úgy beszéltek, hogy a' Gaétai örzöseség által meggyilkoltatott volna. —

„A' Revolúziós emberek' ijedtsége leirhatatlan, 's az a' hír, hogy a' nép nem csak Abruzzó és Terra-di-Lavoro tartományaikban, hanem a' hol szabadságra kaphatott másutt is mindenütt egész hatalommal a' Revolúzió ellen nyilatkozatta magát, már most semmi egyéb ki nézést nem hagyott hátra számokra, hanem csak, hogy a' népet magát árulással vádolják.“

Eddig terjednek a' szombati tudósításaink — a' mit pedig tegnap (hétfőn) kaptunk, az ennyiben határozódik: —

„Olasz Ország. — „A' Florencziából Márcz. 17-dikén indult 's onnét egyenesen érkezett tudósítások is megerössítik a' Laibachi cikkelyben feljebb felhozott Nápolyi történeteket, 's azokhoz még a' következőt teszik: — „Generális Fordella, ki a' Királyt Romában nem találván, onnét útját egyenesen ide vette, ma 17-dikben estve megérkezett ide.

„A' Nápolyi régibb tudósítások, mellyek az ott kijövő Ujságlevelekben tállatnak, Márcz. 8-dik és 9-dik napjairól szollanak. Ezek a' Duca d' Ascolinak és Gen. Fardellának a' Régens Princz Gen.

Adjutánsaivá lett neveztetésseket különösen említvén, azután hosszú laistromokat közlenek azoknak neveikről, kik a' Régens Princz 's ennek testvére a' Salernói Princz mellé Adjutánsokká neveztetek, hogy ő Királyi Herczegségeket a' következő táborozásban kísérjék. Mint az Ujságlevelék mutatják, úgy látszik, hogy ezen Princzek 7-dikben és 8-dikban valóssággal meg is indultak volt az ármádákhoz, de nem soká ismét vissza tértek onnét. — Egy Ujság cikkely illy szavakból állott 8-dikban: „Az ármádáktól érkezett tudósításaink megnyúgtatók; Generálisaink, egyéb ttsztjeink, és katonáink között tellyes egygyetértés uralkodik.“

Sept. 7-dikén egy búcsuvéő-forma Proklamációt intézett a' Princz a' két Sici-liai népekhez, a' melly ezen jelenvaló időbéli körülállásokra nézve igen nevezetes Aktának utolsó része, illy szavakból áll: — „Én a' mi oltalmunkra megkivántató minden készületeket legnagyobb gondalmegtétetem. Számos ármáda áll határainkon, mellyet az Ország' belső részeiről odaérkező új sergek naponként erősebbé tesznek; a' nemzetnek minden klassisai vételkedve sietnek elé a' haza' oltalmazására. Ha az önn' erőbe' való bizakodás a' győzedelmeskedésnek bizonyos előpos-lája, úgy semmi nincsen hátra kívánságainkból. —

„Én az egygyességet és állandóságot ajánlom néktek minden eléfordúlható szerencsés vagy szerencsétlen körülállások között; ne gondoljatok semmi veszedelmekkel semmi megerölködésekkel, mert így mind ezeket elenyészni fogjátok látni. Jusson esztekbe, hogy az a' nemzet, melly azért csatázik, hogy a' maga' és hazája' szabadságát oltalmazza, meggyőzhetetlen. —

„Én mindenkor köztetek fogok len-

ni, 's minden veszedelmeitekben részt fogok venni. Illy dicséretes magunk' elszánásával hízkelhetünk magunknak azzal, hogy az én Felséges Atyám eredeti első és igaz akaratjának eleget tehetünk, 's az embereknek helybehagyásához 's az ógnek oltatmához számot tarthatunk. —“

„F e r e n c z, Régens.

L a i b a c h b ó l M á r c z. 23 - d i k á n : —

„Az ármáda' fő hadiszállásáról ide érkezett legujabb tudósítások szerént, melyek onnét Márcz. 16 - dikán indultak, a' fő hadiszállás ekkor F e r e n t i n ó b a n l é v é n , a' Stutterheim' Osztályának előlmenő csapatja Márcz. 15 - dikén C e p r á n o t és egy más csapat, a' melly Tagliacozzón által idittatott vala előre, S o r á t ugyan ezen napon elfoglalván, melly által a' F. M. L. Báró Mohr csapatjával való öszszecsatolódás, kinek előljáró csapatja hasonlóképpen ezen napon S u l m o n á b a beszállott vala, 's az ellenségnek a' Castel - di - Sangrói úton való kergetésében foglalatoskodott, helyreállított. —

„A' Fő Vezér azon a' ponton állott, hogy a' hadi munkát megállapodás nélkül tovább folytassa San-Germano felé, melyeknek kimeneteléről, valamint szintén az itt említett mozdulásokról is, környülállásos tudósításokat fognak közre bocsátani Ujságjeveleink. —

„M o d é n a i ő Királlyi Herczégse, a' ki 18 - dikban ide Laibachba jött vala, már tegnap előtt ismét vissza indúlt oda.

S p a n y o l O r s z á g.

A' Gazette - de - France ezeket jelenti

Madridból Márcz. 6 - dikáról: — „Minden Ministerek megkapták elbocsáttatássokat. A' Király a' Cortesektől kívánta, hogy ajánljanak a' Ministeri foglalatosságoknak folytatására alkalmas személyeket. A' Cortesek hosszú vetekedés után kinyilatkoztatták, hogy mivel az ök' gyűlése csak képviselő és tellyességgel nem tanácsoló gyűlés, tehát tellyességgel nem tellyesíthetik a' Király kívánságát. A' Király tehát a' maga' Státustanácsára bizta, hogy mindenik Ministeri helyre háromhárom Candidátust jövelljon, melly azonnal meg is esvén, a' Király az ajánltatott személyek között a' következőket nevezte - ki: Bardaxi - y - Azarát a' Párisi Spanyol Követet, külső; Barata Antalt, az egygyik financiai Direktort, financiai; Cano Manuelt, eddig a' Fő Törvényszék tagját, Igassági; Valdemorót, eddig volt Státustanácsost, belső; Escuderót, eddig tengeri Cancellariaibéli Titoknokot, tengeri; és Moreno Davizt, Andalusiai Kommandánst, hadi; végre Felicét, a' Fő Törvényszék tagját Coloniai Ministerekké nevezte. —

Valdemoro nem fogadta el a' belső Ministerséget, melyet azért egy előre a' plántatartományok' Ministerére bizott a' Király. —

Az elbocsáttatott Ministereket Márcz. 3 - dikán mind maga elejébe hivatta a' Cortesek' gyűlése, hogy nyilatkoztassák - ki hogyan viselték magokat a' Király eránt, hanem végre jónak találta a' gyűlés, hogy, politikai okokra nézve ne' sürgesse tovább ezen nyilatkoztatásnak kívánását, 's a' nélkül bocsátotta - el a' Ministereket, hogy magokviseletekről számot kért volna tőlök,

Hazai Dolgok és egyéb Toldalak

Magyar Ország.

Győr, Márcz. 22-dikén, 1821: —
„Néhai Nagy Mélt. Herczeg Schwartzenberg Ernest, Győri Püspök, többé nincs az élők között. Ő ezen hónap 14-dikén Bétsben, a' hová familiai dolgokban utazott, hét napi agyvelő-gyulladásban-való betegeskedése után, életének 48-dik esztendejében eget váltott. Onnét 17-dikben holt teste megindítatott, és 18-dikán estvéli hat órakor sok eleibe kiment ezerek által fogadtatván, ide megérkezett, 's minekutánna azzal a' városnak főbb ut-száján és a' piatzon egy bús kerület tet-tek, halk, innepi, de gyászos csendes-ségben, a' minden harangoknak szívet ol-vasztó szózatja között, a' Püspöki várba felvitettetett. Leirhatatlan, minémű köz kesergést okozott ezen eset és jelenet! Minden jelenlévő sok ezereknek ezt lehe-tett állásokból, eltsüggedésekből, képek-ből, zöpögésekből kivenni: oda a' mi fe-jünknek koronája, elesett a' Czedrus. Századok fognak elmúlni, míg illy tüne-mény egyszer elő fog fordúlni. Az egész búskomolyságú csendességet 's néma ma-gába-való zártságot csak az erőt vett el-keseredésnek kitörése, a' zokogás, vál-totta-fel néha néha. Valóban lelket meg-rázó vala az egész úton, nem csak saját embereit a' Nagy Megboldogúlnak, ha-nem sok százakat, ezereket, könnyeket felfogó kendőkkel bétakart képpel a' gyá-szos kocsit, mellyen vitettetett élet-oda-hagyta testi sátora, késérve látni. — Az ő drága földi maradványa azután negyed napig a' köz megtiszteltetés végett a' vár-ban ki vala tétetve; és szent érzést szült, szemlélni, mint fizette a' minden feleke-zetű áhíttatos nép buzgó adóját a' tisztelet — és háláadásban itt is a' Fő Boldogúlt-nak. A' magyar és német forma ruhás

polgári sereg' csapatjai óránként váltot-ták-fel egymást körülötte az őrt-állásban. Így következett-e el a' 22-dik Márczius, (most két esztendeje, hogy 24-dik Már-cziusban tartotta hozzánk való innepi bé-jövetelét; 14-ik Márcziusban pedig 1819. éppen halála' napján, szenteltetett-fel Püspöknek Bécsben Sz. István' templomá-ban), mellyen délelőtti tizedfél órakor kezdődvén az ő tisztelt tetemeinek a' di-cső feltámadásig tartó nyugalma' hel-lyére lett igen díszes és hercegi eltaka-ríttatása, mellyek a' Fő Tisz. 's Tek. Káp-talan' Templomának kriptájába letétettek. Melly tisztesség-tételnél a' mint Fő Tiszt. és Nagyságos Nagy Prépost, Győri Ka-nonok és ugyan ott Város Plébánussa Martony János Ur, a' gyönyörű rendet szabta, 's az Idvezültnek mindeneket nagy rangjához képest és a' köz tisztelethez megkívántatólag elintézett, közönséges di-cséteret érdemel, a' ki minden éltessége és szembetűnő mély megilletődése mellett maga pontificált. Szívet hasogató volt, ez alkalmatossággal újra a' Nagy Megbol-dogúlnak Udvari számos népét és Ura-dalmi tisztviselőit mély bűba 's könnyhul-latásba borúlva látni. Jelen valának a' T. N. Vármegye 's a' N. Város Magistra-tussa, minden itt lévő katonai Branchok, az egész Akademia 's minden Oskolák, a' V. Seminarium, minden Szerzetesek, min-den Confessióon lévő Papok, minden Czé-hek zászlójik alatt, a' magyar és két né-met polgári sereg fegyverben és tisztel-kedve, minden körül-belül-való uraságok, minden renden lévő 's vallásbéli temén-telen népség, el nem fojtható nagy meg-illetődéssel. Még a' Sidóság is (Győr mel-lett lévő szigetnek, a' Győri Püspökség tulajdonának lakosi) nagy ceremóniával, egy különös gyászba öltözködött testet'

formálván, megjelent. A' könnyek, melyek itt folytak, özönt tesznek. De nem csuda; mert ha valaha egy fő ember, egy Fő Pásztor, ezen köz keservet és gyászo-
lást, & megérdemlette. Ugyan is, valamerre nézünk, az ő nemléte minden felől borzaszt. Ő, a' ki a' legfőbb rangot a' Fő Pásztori tiszttel, mind a' kettőt az érző, nemes szívű emberrel olly szépen egygyeztetni tudta; a' ki azon mesterséggel, nem; azon eredeti, őszinte emberiséggel

bírt, hogy minden szíveket meghódította:

Difficile est virtutis iter, tamen
impiger illam

Assequitur, nec non pretium
virtutis honorem.

Ha Gr. Schwartzenberg Adolf,
Győrnek az Otsmány járom alól való felszabadítója, élt és él a' Győriek' hív emlékezetében, élni fog Herczeg Schwartzenberg Ernest' Püspökjének neve's érdeme, illy rövid napok után is, örökre.

Ezeknek következésében közöljük ezen legközelebb hozzánk érkezett Verset is:

Hol Győrnél a' három folyók ölelkeznek,
'S noha idegenek, de egymást tsókolják,
Éjszak-kelet felől egy várt környékeznek,
Melly egy Fénix, — porát a' Krónikák szóllják; —

Tsak a' tsend virraszta; — tsillagok ragyogván,
A' komp már kikötve, 's Cháron aludt méllyen;
A' vár-fok' ormain egyedül bolyogván:
Illy' jelenést láték egygyik legszebb félen.

Három szűzek ültek egymásra borúlva,
Mindeniket mély gyász 's a' bánat fedezte,
Byblisi könnyektől szemek elfásúlva,
Fátylokkal takarták, mi bújok' szerezte;

Közben egy Szárkofág, tárgya keserveknek,
Fényes, öblös 's iHyen felülirást visel:
„SCHWARTZENBERG Herczegnek, Püspöknek Embernek,
„Felejtethetlennek, Százak múlnak - is el.“

Kérdém: kik legyenek, kik özön-könnyekkel
Áldoznak itt, 's őrzik ezen szent Hamvakat?
Alélt pillantattal 's elbádjadt kezekkel
Int'nek, de bú miatt nem venni szavokat.

Megfejté azonban a' másik oldala,

Hol arany betűkkel ezek olvastatnak:

„Annak, ki éltében hív barátjok vala,

„VALLÁS, HAZA 's VIRTUS örök dísz így adnak.“ —

N. Győrben. 23. Mártz. 1021.

Sík os István,
Evangel. Prédikátor.

Esztergomból Márcz. 13-dikán. Tegnap, Márczius' 12-dikén az Esztergomi Várban Isten dicsőségére, az Anyaszent-egyháznak fényére, 's Hazánknek rég óhajtott halhatatlan ékességére helyet kezdék csinálni a' roppant Székes Templom, és Primás Palota számára. Reggeli 7 órakor ezen Várnak szép, de szűk templomában Istennek segítségül hívására a' Misse alatt özsze sereglettek az Építő Igazgatósággal a' Munkások, és azután tüstént néki állván mintegy 50 Ácsok a' régi Vár-Kommendáns Ház födelének, azt földre hányták; majd falait is egymásra kibontván, utóbb az említett Templomot, melyet boldog emlékezetű Mária Therézia a' magas lelkű Barkótzynak holtával Sz. István Király tiszteletére az Érseknek hátramaradt pénzéből építtetett, le fogják rontani; végre hazánknek egyik legnevezetesebb Régiségére, Bakacs Tamás Kápolnájára jut a' sor. Ezen templomnak megmenthető részei, a' gyönyörű oltárok, remek festésű és faragású képek, oszlop fejek 's a' t., Esztergombhoz közellévő Héregh Helységében fognak egy új templomban özsze alkottatni a' Herczeg Primás rendeléséből; a' Kápolna pedig fényesített, ritka régi jó izléssel, és csudálatos szorgalommal vésett márvány táblákból lévén egészen özsze rakva, ezek minden kitelhető vigyázással sértetlenül fognak, a' tiszta alabastromból készült egy idős jeles Oltárral együtt, félre tétetni, 's a most épülő Székes Egyházban újra

kápolna formájokba visszaállittatni. A' legutóbbi Fő Herczeg Primásnak hamvai, mellyek a' mondott Sz. István templomában nyúgszanak; azután Ipolinak is, nagy szentség hírében holt Esztergomi Kanonoknak, mindedig épen maradt erekléji, 's más több Érseknek és nevezetes férjfiak tetemei, mellyek a' Kápolna alatt őriztetnek, illendően az ideig-való Székes Egyházba a' Vízi Városba fognak takarítatni, míg majd a' készülő új Templomba méltóbb helyeket elfoglalhatják. Tartsa Isten a' nagy lelkű Herczeg Primásunkat, hogy ezen felséges szent szándékit szerencsésen végre hajthassa, és még éltében láthassa kiszánt temérdek áldozatinak tellyes áldását! Adja Isten azt is, hogy ezen törvényes intézernek felsegállésében az Esztergomi Fő Káptalannak, és kiváltképpen a' Megyebeli Pásztorpapságnak, melly mintegy meghaladni látszik e' részben a' maga tehetségét, 's több más Világi Uraknak, Uradalmoknak, és Jurisdictionoknak kegyes példáját a' bőséges adakozásban ország szerté mindnyájan, a' kiktől telik, buzgón kövessék! Ugy nem várunk be 10 esztendőt se', hogy Esztergomban a' Magyar Sion szent hegyén egy olyan díszét láthassa a' Nemzet, mellyet az egész világnak, még Romának is büszkén mutogathat: de foképp úgy is tekénthet, mint a' halhatatlan Isten dicsőségét a' földön nevelni akaró halandónak legis legnagyobb erőlködését.